

אימון, העצמה וחינוך ילדים

הרב מוטי זולברג

יועץ חינוכי מוסמך, מדריך כשורי חיים ומוגנות
מחבר הספר "דע לך בני"

פרשת כי תשא

חסירות נפש על שמירת שבת

רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל ורעיתו ע"ה עלו לארץ ישראל בשנת תרצ"ט באוניה. הם היו אמורים לעגון בנמל חיפה ביום רביעי, אך בהיותם בלב ים קיבל רב החובל הוראות להפליג בנתיב עוקף מחשש שמא מוקשו מימי הים התיכון מפאת המלחמה העומדת בפתח, ולכן במקום להגיע כמתוכנן ביום רביעי, עגנה האניה בנמל ביום שישי, שעה אחת לפני השקיעה. שעות אחדות קודם לכן פרצה מלחמת העולם השנייה עם פלישת גרמניה לפולין. מגבירי קול האיצו בנוסעים לעזוב מיד את האניה. הם הודיעו שכל המטענים יפורקו על הרציף, והנוסעים אחראים לפנותם במהירות האפשרית.

מהומה שלטה בכל! הרב והרבנית היו מודאגים ביותר. איך יוכלו לטפל במטענם כשעליהם לעזוב מיד את הנמל כדי להגיע בעוד מועד לביתו של הרב אלפא, שם הם אמורים לשבות בשבת?

הרב הרמן לקח את המזוודה שהכילה את ספר התורה ואת הטלית והתפילין שלו, והרבנית לקחה רק את תיק היד, וכך הם פילסו להם דרך ברציף, ובקשו לראות את הקצין האחראי. קצין אנגלי גבה קומה האזין להסברו של הרב: "מעולם לא חללתי שבת. להגיע לארץ הקודש ולחלל את השבת כאן, לא בא בחשבון". דמעות שטפו את לחייו של הרב בדברו אל הקצין. הקצין ענה בקיצור נמרץ: "רבי, פרצה מלחמה! עליך לקחת זאת בחשבון". "רק חתום על דרכונינו והרשה לנו ללכת, נקח את מטעננו עם צאת השבת", ביקש הרב. ענה לו הקצין: "זה בלתי אפשרי. אנו מפנים את האניה ומשאירים את החבילות על הרציף. כשעוזבת האניה את הנמל, חייב גם הרציף להיות מפונה".

"לא אכפת לנו מחפצינו. רק החתם את דרכונינו כדי שנוכל לעזוב" השיב הרב. הקצין הסתכל ברב במבט מוזר: "כמה מזוודות יש לך?" "ששה עשר ארגזים בתא המטען ותשע מזוודות בתאנו". "האם אתה מבין שברגע שאתה עוזב ישאר מטענך על הרציף מבלי שמישהו יהיה אחראי עליו, עד מחר בערב לא ישאר זכר לחפציו. הערבים ישדדו את הכל", אמר הקצין בהדגשה. "אין כל ברירה. השבת כמעט נכנסת. עלינו להגיע העירה בזמן. אנא, אנא, רק החתם את דרכונינו והנח לנו ללכת", אמר הרב בקול נואשות.

הקצין, בהשתאות, קרא לקצין אנגלי אחר - "החתם את דרכוניהם והרשה להם ללכת. הרב הזה מוכן לאבד את כל חפציו, ובלבד שיגיע העירה עם כניסת השבת שלהם". הקצין השני הביט ברב בתדהמה כשהחתיים את דרכוניהם ואישר את ניירותיהם.

הרב הרמן אחז במזוודה שהכילה את ספר התורה, והרבנית החזיקה בתיקה, וכך הלכו לחפש מונית, הם נסעו במונית והגיעו לביתו של הרב אלפא, הבית בו היו אמורים לשבות בדיוק בזמן כדי להדליק נרות שבת. במשך כל השבת הייתה רוחו של הרב מרוממת. שוב ושוב אמר לרבנית: "הבוס (הקב"ה) עושה כל דבר למעני. מה אוכל אני אי פעם לעשות עבורו? סוף סוף נפלה לידי הזכות לקיים את מצות ובכל מאוּדך (שפירושו ובכל מחונך), ולקדש את שמו".

במוצאי השבת, לאחר שעשה הרב הבדלה, אמר אליו הרב אלפא: "הבה נלך לנמל. יתכן שעדיין נמצא שם כמה מארגזיך". הרב והרבנית לא היו שותפים לאופטימיות שלו, אך הצטרפו אליו. משקרבו לאזור המואר, הצטלצל קול במבטא אנגלי: "מי הולך שם?" אבא קרא: "מישהו מהנוסעים מהאניה שעגנה אתמול בשעות אחר הצהריים המאוחרות". השומר האנגלי קרב אליהם. "מה שמך?" שאל קצרות. "יעקב יוסף הרמן", ענה הרב.

והנה, ראו איזה פלא, השומר אומר לרב: "הגיע הזמן שתופיע כאן, הובטח לי שתבוא ברגע שתשקע השמש, ואתה איחרת בכמה שעות. הייתי אחראי על מטענך למעלה מעשרים וארבע שעות. מפקדי הקצין איים לכתות את ראשי אם יחסר כי הוא זה מחפציו. הוא נא לבדוק אם הכל בסדר, וחתום על ניירות אלה. בבקשה סלק הכל מכאן במהירות האפשרית, אני

תשוש לגמרי".

mottizol@gmail.com

054-5773002